

Broj/Број: 4/1-50-1-149-9/04
Sarajevo/Сарајево: 13.7.2004.

ZAPISNIK

Devete sjednice Zajedničke komisije Parlamentarne skupštine BiH za obrambenu i sigurnosnu politiku i nadzor nad radom obrambenih i sigurnosnih struktura na razini BiH koja je održana u 13.7. 2004. u vremenu od 9.30 do 11.30 sati .

Sjednici su nazočili članovi Zajedničke komisije: Šefik Džaferović, Branko Zrno, Seada Palavrić, Osman Brka, Momčilo Novaković, Adem Huskić, Boško Šiljegović, Vinko Zorić, Anto Spajić i Mirko Blagojević.

Sjednici nije nazočio Halid Genjac.

Sjednici su nazočili gosti : Bariša Čolak, ministar sigurnosti BiH, Zlatko Miletić, direktor Uprave policije MUP-a FBiH, Christian Haupt iz OSCE-a, te ekspert Parlamenta FBiH Neven Kazazić.

Pored navedenih, sjednici je prisustvovala Dragica Hinić, privremeni tajnik Zajedničke komisije. Sjednicom je predsjedavao Šefik Džaferović.

Za raspravu na sjednici predložen je slijedeći

DNEVNI RED:

1. Razmatranje Informacije o stanju sigurnosti Bose i Hercegovine (predlagatelj: Vijeće ministara BiH);
2. Tekuća pitanja.

Šefik Džaferović informirao je nazočne da je odlukom Visokog predstavnika za BiH smijenjen privremeni predsjedatelj Zajedničke komisije Zoran Spasojević.

U tom kontekstu **Momčilo Novaković** inicirao je pitanje izbora novog člana Zajedničke komisije umjesto Zorana Spasojevića, nakon čega bi trebalo izabrati i novog privremenog predsjedatelja.

Članovi Zajedničke komisije suglasili su se da se ovo pitanje razmtra u okviru točke 2. dnevnoga reda.

Momčilo Novaković kandidirao je i raspravu o pitanju postojanja uvjeta za imenovanje g-dina Enesa Bećirbašića, a nakon dobijanja posljednje informacije iz Ministarstva obrane FBiH, nakon čega je jednoglasno odlučeno da se ovo pitanje razmtra u okviru točke 2. dnevnoga reda.

Potom su članovi Zajedničke komisije jednoglasno usvojili dnevni red u cjelini.

Šefik Džaferović informirao je da je u okviru točke 2. dnevnoga reda planirano razmatranje Informacije direktora Uprave policije MUP-a FBiH o eventualnim terorističkim napadima prilikom ceremonije otvranja Starog mosta u Mostaru. Kako je Informacija označena stepenom tajnosti, on je prilikom koncipiranja dnevnoga reda nije namjerno posebno istaknuo, kako ne bi izazvali nepotrebna nagađanja kod sredstava informiranja. Ovu Informaciju članovi Zajedničke komisije trebali bi vratiti tajniku nakon ostvarenog uvida. Nakon komentara Seade Palavrić da je stepen povjerljivosti te informacije nepotrebno utvrđen jer se više podataka može naći u sredstvima

informiranja nego u Informaciji, Šefik Džaferović istaknuo je da stepen povjerljivosti određuje autor informacije i tome ne može odlučivati Komisija.

Ad.1. Razmatranje Informacije o stanju sigurnosti Bose i Hercegovine (predlagatelj: Vijeće ministara BiH)

Bariša Čolak istaknuo je temeljne značajke iz Informacije o stanju sigurnosti BiH, a stanje sigurnosti dato je iz ugla gledanja agencija koje sprovode zakone u ovoj oblasti po svim segmentima. Prikazano je stanje u entitetima i Brčko Distriktu, te stanje u SIPA-i, Uredu za suradnju s Interpolom, a na kraju je data ocjena stanja s prijedlogom mjera. Pitanje sigurnosti obrađeno je kroz stanje kriminaliteta, kaznenih djela koja se pojavljuju kod nas ali i kod drugih zemalja.

Potom se posebno osvrnuo na dio koji obrađuje pitanje ocjene stanja u BiH i prijedlog mjera. Naveo je da je sadašnja situacija u ovoj oblasti teško uporediva s prethodnim stanjem jer ranije nije sačinjena Informacija slične sadržine, obzirom da je i Ministarstvo sigurnosti formirano prethodne godine. Stoga bi svaka naredna informacija trebala biti kvalitetnije obrađena jer će postojati uporedni pokazatelji. Ocjena stanja sigurnosti koja proizilazi iz svih podataka i informacija je zadovoljavajuća, s tim da se situacija pogoršava u pogledu pojave kaznenih djela kao što su djela reketiranja, navođenja na uživanje opojnih droga i sl. Ove tendencije zahtijevaju edukaciju svih organa koji provode zakone u ovoj oblasti, zahtijevaju bolju tehničku opremljenost, novi način pristupa i djelovanja i sl. Istaknuo je da je procenat rasvjetljenosti kaznenih djela protiv života i tijela 60% a krivičnih djela izazivanja opće opasnosti preko 60%. U odnosu na predložene mjere, istaknuo je da je dat prijedlog dodatnih mjera kako bi se stanje sigurnosti u BiH popravilo. Također, očekuje se i od članova Parlamenta da svojim prijedlozima upotpune ovu informaciju i ukažu po potrebi na neke stvari koje eventualno nisu dovoljno obrađene, s obzirom da se Informacija sačinjava prvi put i da ne postoje jedinstveni standardi za sve subjekte, kojih bi se pridržavali prilikom sačinjavanja informacija u narednom periodu.

Šefik Džaferović bio je zainteresiran za procenat povećanja kriminaliteta u BiH za 7,8%. Pri tome je istaknuo strukturu kriminaliteta po entitetima i vezano za određene grupe krivičnih djela. Postavio je ministru sigurnosti tri pitanja i to da li je povećanje kriminaliteta od 7,8% rezultat realno povećanog broja izvršenja kaznenih djela ili rezultat aktivnijeg i boljeg rada organa gonjenja, zašto u Informaciji nije navedeno pitanje u svezi za uhićenje ratnih zločinaca jer je to međunarodna obveza BiH. On podržava dati prijedlog mjera ali je mišljenja da se u BiH moraju konačno poduzeti aktivniji koraci na funkcionalnom i organizacionom uvezivanju svih segmenata u oblasti sigurnosti.

Momčilo Novaković pitao je da li se Informacija odnosi na stanje sigurnosti u 2003., jer ako je u svezi sa 2003. onda se ne može voditi rasprava o događajima iz 2004. i ugrađivati mjere vezane za 2004. Kako je dobio materijal na hrvatskom jeziku bilo mu je potrebno pojašnjenje pojma "nacionalnih" u dijelu prijedloga mjera, jer ako se taj pojam protumači na određeni način, u tom slučaju bilo bi potrebno usuglašavanje s još nekim institucijama na ostalim razinama. Stoga će on u zavisnosti od obrazloženja tog pojma i glasovati za predložene mjere. U odnosu na konkretno predložene mjere istaknuo je da su prihvatljive mjere od 1. do 7. odmah, a ostale u zavisnosti od tumačenja pojma "nacionalni". Pri tome je istaknuo da on ne želi na ovoj sjednici prihvatiti ni jedan zaključak koji spada u mjerodavnost Komisije za reformu policije a koju je imenovao Visoki predstavnik za BiH. Za njega je upitna konstatacija da je stanje sigurnosti zadovoljavajuće kad je konstatovan porast kaznenih djela. Predložio je potom da se Zajedničkoj komisiji u narednom periodu dostavljaju podaci po utvrđenoj metodologiji i jednoobrazno radi lakšeg praćenja.

Osman Brka istaknuo je da prihvata Informaciju i potom postavio nekoliko pitanja ministru. U svom prethodnom radu kao član Komisije za ljudska prava obilazio je zatvorenike i tom prilikom došao do saznanja da je najveći broj njih kaznena djela učinio u alkoholiziranom stanju. Stoga je upitao šta će Ministarstvo poduzeti po tom pitanju kako bi se odgovarajućim zakonskim okvirima prevenirala i destimulizirala upotreba alkohola. Ova inicijativa trebala bi poći od Ministarstva. Drugo pitanje odnosilo se na jako loše stanje cesta u BiH, a što dovodi do velikog broja prometnih

udesu koji rezultiraju velikim brojem povrijeđenih i poginulih osoba. Šta će Ministarstvo preduzeti u toj oblasti. Treće pitanje odnosi se na nedostatak sredstava u Vojsci FBiH što je rezultiralo da slijedeća generacija regruta neće ići u vojsku. Mišljenja je da svaki ministar mora biti odgovoran za nesmetan rad svog ministarstva, pa tako i u ovom slučaju treba biti odgovoran ministar obrane FBiH koji bi trebao dati ostavku. O ovom pitanju stav treba zauzeti i Zajednička komisija.

Šefik Džaferović rezimirao je pitanja g-dina Brke na taj način da je pitanja definirao kao potrebu za uvođenjem jedinstvenih euopskih standarda u oblasti potrošnje alkoholnih pića, te stanja cesta.

Seada Palavrić također je postavila nekoliko pitanja. Jedno pitanje odnosilo se na razriješenje slučaja Leutar, kako bi se skinula mrlja sa pravosudnih organa i policije. U okviru opće sigurnosti zanimalo je pitanje u svezi za seriju bombaških napada u Sarajevu prošle godine, čiji počinitelji nisu još otkriveni. U okviru zaštite imovine i sigurnosti građana, zanimalo je da li je došlo do smanjenja nadležnosti policije ili njenog neadekvatnog rada obzirom da se svakodnevno obijaju stanovi i poslovni prostori te ozlijeđuju građani, a da policija nije otkrila počinioca tih kaznenih djela. U oblasti prometa zanimalo je da li je rezultat lošeg rada policije ili ne, to što se sada u toku vikenda na cestama zatiču teretna vozila koja ometaju ostale učesnike u prometu.

Adem Huskić istaknuo je da ova informacija sadrži dva dijela i to dio koji se odnosi na rad entitetskih i MUP-a Brčko Distrikta i taj dio nebi trebala razmatrati Zajednička komisija, dok se drugi dio odnosi na razinu BiH i o tome bi se trebalo diskutirati. Predložio je potom da Ministarstvo sigurnosti sačini Informaciju o stanju sigurnosti za prvih šest mjeseci ove godine, obzirom da zbivanja preteču jedna druge. Informaciju bi trebalo skoncentrirati na prijedlog mjera i datih zaduženja po tim mjerama za pojedine subjekte.

Boško Šiljegović bio je zainteresiran da li u BiH postoje terorističke grupe i da li djeluju.

Zlatko Miletić odgovorio je na neka od postavljena pitanja obzirom da su ona operativnog karaktera. Na pitanje u svezi za povećan procenat izvršenja kaznenih djela istaknuo je da je to rezultat implementacije novih zakona. Do donošenja novih zakona načelnici policija imali su diskreciono pravo da manje kazneno djelo ne prijave dok to sada nije slučaj. Pri tome je posebno naglasio potrebu za donošenjem određenog broja zakona na razini BiH kako bi smanjivali pojave određenih kaznenih djela koja ranije nisu bila poznata ili su bila znatno manje zastupljena nego danas. BiH-i potrebni su zakoni kao što je Zakon o drogama i prekursorima, Zakon o sprječavanju trgovine ljudima, Zakon o terorizmu, Zakon o držanju i nabavljanju oružja i municije, Zakon o sprječavanju nasilja na sportskim terenima koji postoji u RS-i, Zakon o prijevozu «B» materije, a u toku je izrada Zakona o sigurnosti saobraćaja. Apostrofirao je i odnos pravosudnih i policijskih organa u kontekstu primjene novih kaznenih zakona, u koji su svi ušli dosta nepripremljeni.

Naglasio je da policijski organi imaju problema sa sudovima i tužiteljstvom, pogotovo nižeg ranga, jer se često desi da uhite počinitelje nekih kaznenih djela koji potom odmah bivaju pušteni od strane pravosudnih organa. U odnosu na ranije poduzete aktivnosti, policija je tražila da joj pravosudni organi dostave informaciju do kog stadija su pojedini slučajevi osumnjičenih obrađeni. To je traženo i za slučaj Leutar. U odnosu na privredni kriminal istaknuo je da je i on možda dao jednu ishitrenu i neprimjerenu izjavu, ali je naglasio da su u posljednje tri godine podnesene 83 kaznene prijave protiv nositelja najviših funkcija u državi, ali da se dalje po tom pitanju nije odmaklo. Određene negativnosti proističu i zbog neusuglašenosti zakonskih propisa na razini entiteta i države BiH. Također, veliki problem je i nepostojanje vaspitno-popravnih ustanova u koji bi bili smješteni maloljetnici koji počinu kaznena djela. Gledajući sveukupno potrebno je poduzeti niz sustavih mjera u ovoj oblasti.

Bariša Čolak potom je definirao pojam «nacionalni» kao termin kojim se želi naglasiti državna razina u smislu jedinstvenih standarda i jedinstvenog iskazivanja podataka a ne nacionalnost pojedinog naroda. U Ministarstvu sigurnosti svjesno nisu obrađivali pitanje uhićenja osumnjičenih za ratne zločine obzirom na svoju koordinativnu ulogu, ali se i to pitanje može eventualno naći u Informaciji. U odnosu na pitanja u svezi za implementaciju novih sustavnih zakona, mišljenja je da se dosta problema može prevazići boljom suradnjom i koordinacijom pravosudnih i policijskih organa. I njemu smeta također postojanje još uvijek velikog broja nerasvjetljenih kaznenih djela,

poput slučaja Leutar. Kako bi išli naprijed u pozitivnom smjeru potrebna je primjena euopskih standarda u radu policijskih struktura u BiH, a to će se omogućiti najavljenom reformom policije. U odnosu na postojanje eventualnih terorističkih grupa i njihovog djelovanja, u Ministarstvu sigurnosti nemaju takve podatke, jer su to u suštini operativni podaci kojim raspolaže policija, ali u svakom slučaju uvijek se mora biti obazriv i djelovati preventivno na spriječavanju takvih mogućnosti. U pogledu predlaganja zakona, Ministarstvo sigurnosti ispunilo je obveze koje su mu date u nadležnost u svezi predlaganja temeljnih reformskih zakona.

Šefik Džaferović nakon okončanja rasprave izrazio je zahvalnost ministru sigurnosti na iscrpnom informiranju, te naglasio da se Zajednička komisija u prethodnom periodu bavila reformom obrane BiH dok će u narednom periodu težište biti na predstojećoj reformi policijskih struktura. Ponovo je naglasio da je procentualno povećanje izvršenja određenih kaznenih djela rezultat primjene drugačije evidencije i primjene novih zakona. Potom je predložio zaključak kojim Zajednička komisija podržava Informaciju.

Kako je većina članova Zajedničke komisije bila zainteresirana i za stanje sigurnosti na početku tekuće godine, na kraju su jednoglasno usvojeni slijedeći zaključci:

1. Zajednička komisija podržava Informaciju o stanju sigurnosti Bosne i Hercegovine i istu upućuje u dalju parlamentarnu proceduru.
2. Zahtijeva se od Ministarstva sigurnosti BiH da sačini Informaciju o stanju sigurnosti BiH za prvih šest mjeseci tekuće 2004.

Ad.2. Tekuća pitanja.

a) Informacija direktora Uprave policije MUP-a FBiH o eventualnim terorističkim napadima prilikom ceremonije otvaranja Starog mosta u Mostaru

Šefik Džaferović informirao je ukratko o dostavljenoj Informaciji direktora Uprave policije MUP-a FBiH, Zlatka Miletića o eventualnim terorističkim napadima prilikom ceremonije otvaranja Starog mosta u Mostaru, te dao riječ direktoru policije.

Zlatko Miletić na početku je istaknuo da je Informacija označena odgovarajućim stepenom tajnosti sukladno odgovarajućim podzakonskim aktima. Naveo je da je dosta podataka iz Informacije objavljeno u listu «Avaz» i da je time počinjeno kazneno djelo odavanja službene tajne. Podatke u svezi za eventualne terorističke napade policija je dobila od Interpola Njemačke, te nakon toga napravila plan rada na spriječavanju svih takvih aktivnosti. Formirana je jedna petočlana ekipa koja je obradila slučaj i došla do odgovarajućih saznanja o kojima on nema podataka, već isključivo tužilac Marinko Jurčević. Inače, u toku rada na sigurnosnim pripremama identificirano je oko 1100 lica koja bi mogla ugroziti ceremoniju u Mostaru. U okviru te grupe nalazi se jedna grupa lica afro-azijskog porijekla te jedna grupa građana hrvatske nacionalnosti koji su izvršili napade na objekte Dinka Slezaka. Posebno negativna je činjenica da je u okviru te grupe identificirano oko 15 policajaca koji su ranije učestvovali u izvršenju određenih kaznenih djela. On je u više navrata zahtijevao od tužitelja FBiH pokretanje postupka protiv navedenih policajaca, te njihove smjene, ali do danas nije ništa urađeno. U odnosu na terorističke bombaške napade npr. na autobus u Sarajevu, na Mojmilu, kao i napad na kuću direktora pivare, identifikovana su lica koja su to uradila. Policija u velikom broju slučaja zna ko su izvršitelji kaznenih djela, ali je često teško dokumentovati te činjenice. Naglasio je također i da je 230 lica afroazijskog porijekla koji se na nezakonit način dobili državljanstvo BiH-e.

Seada Palavrić postavila je potom nekoliko pitanja direktoru policije. Zanimalo ju je šta znači da policija zna ko je počinitelj kaznenog djela. Kako i na koji način je 230 građana afroazijskog porijekla dobilo državljanstvo BiH-e na nezakonit način ako je radila Komisija koja je vršila kontrolu državljanstva naturalizovanih lica. Mišljenja je da curenje informacija i dospijeće u list «Avaz» nije problem tog lista već policije.

Osman Brka na početku je izrazio nezadovoljstvo što nije osigurano tonsko snimanje sjednice, te naveo da on neće ubuduće nazočiti sjednicama ukoliko se ne osigura snimanje. U odnosu na informiranje direktora policije naveo je da ne može prihvatiti konstataciju da policija dosta zna ali da se ne može više učiniti na spriječavanju kaznenih djela. U tom kontekstu pomenuo je slučaj Pogorelica koji je montiran slučaj, te naveo da slučajno poznaje Sabita Makaša koji se pominje u Informaciji i čvrstog je stanovišta da takva osoba nije u stanju učiniti djelo koje mu se ovde stavlja na teret. Za sve što je navedeno u Informaciji treba dati jaku argumentaciju. Zanimalo ga je koji su to kriteriji kojim se upravlja policija pri svrstavanju osoba u kategoriju navedenih 1100 identificiranih osoba.

Vinko Zorić upitao je da li se može dati u javnost spisak osoba koja se smatraju potencijalnim teroristima ili počiniteljima drugih kaznenih djela, kako bi svi mogli znati o kojim se osobama radi, pogotovo ako takve osobe žive u susjedstvu.

Zlatko Miletić odgovorio je potom na neka postavljena pitanja. U odnosu na eventualne aktivnosti počinitelja u Mostaru, naveo je da su identificirana neka lica iz grupe od 230 osoba afroazijskog porijekla. U odnosu na nezakonito stečena državljanstva za oko 70% slučajeva, uslijed činjenja kaznenih djela od strane službenika koji su obavljali tu djelatnost, istaknuo je da kao član Komisije koja se bavila pitanjem preispitivanja dodjeljenih državljanstava ima takve podatke. Ova Komisija ima samo ovlast dati preporuke entitetskim policijama za oduzimanje državljanstva u takvim slučajevima, što je i učinila. Postupak oduzimanja državljanstva u nadležnosti je entitetskih policija i tu je proces dosta neefikasan. Podaci za takva lica mogu se tražiti od predsjedatelja te komisije, a i on ih kao član Komisije može dostaviti Zajedničkoj komisiji. U odnosu na utvrđivanje kriterija za svrstavanje nekih lica u grupu od identificiranih 1100 lica, istaknuo je da se ta lica svrstavaju na temelju operativnih podataka od lica sa terena, podataka dobijenih od obavještajnih službi i sl. Naveo je primjer pretresa jedne humanitarne organizacije kojom prilikom je nađen materijalni dokaz o postojanju terorističke organizacije. Kriteriji su inače ujednačeni, tako da pored osoba afroazijskog porijekla postoje i druge identificirane grupe i osobe kao potencijalni izvršitelji kaznenih djela, kao što su npr. pripadnici Ravnogorskog četničkog pokreta i sl.

Šefik Džaferović na kraju je naglasio da zamjera što se o ovakvim i sličnim informacijama neoprezno izlazi u javnost. To je loš znak svim zainteresiranim osobama koje su željele doći u Mostar. Predložio je da Zajednička komisija Informaciju primi k znanju, što je jednoglasno prihvaćeno.

Seada Palavrić potom je predložila zaključak da se od predsjedatelja Komisije za preispitivanje državljanstva naturalizovanim licima ili od direktora Uprave policije-MUP-a FBiH, koji je ujedno i član te komisije, zatraži da Zajedničkoj komisiji dostavi spisak naturaliziranih osoba za koje postoji dokaz da su državljanstvo stekli na nezakonit način, a isto nisu izgubili u postupku preispitivanja. Ovaj zaključak članovi Zajedničke komisije usvojili su jednoglasno.

b) Članovi Zajedničke komisije bili su suglasni da je neophodno odmah izvršiti popunu upražnjenog mjesta člana Zajedničke komisije iz reda srpskog naroda iz Doma naroda poslije smjene Zorana Spasojevića, nakon čega je jednoglasno usvojen zaključak kojim se zahtijeva od Doma naroda da ovaj proces okonča u što kraćem roku. Po izboru novog člana izvršit će se i izbor novog privremenog predsjedatelja Zajedničke komisije.

c) **Momčilo Novaković** istaknuo je da je nezadovoljan dobijenim odgovorom Ministarstva obrane FBiH, povodom traženja dokumentacije u svezi za ispunjavanje uvjeta za imenovanje na mjesto zamjenika ministra obrane BiH, Enesa Bećirbašića. Dostavljena je sva druga dokumentacija osim akta o prestanku aktivne vojne službe imenovanom i fotokopije radne knjižice imenovanog s uvidom u radni staž za period 1992. do danas. Po njegovom mišljenju očito je da se ova dokumentacija ne želi dostaviti i to dokazuje njegove sumnje, stoga će on ovo pitanje postaviti i na narednoj sjednici Doma.

Seada Palavrić istaknula je da i ona u potpunosti želi poštivanje zakonskih odredbi jednako za sve. Stoga je predložila zaključak kojim se od predsjedatelja Vijeća ministara BiH zahtijeva da Zajedničkoj komisiji dostavi traženu dokumentaciju koja će poslužiti kao dokaz o ispunjavanju zakonskog uvjeta za imenovanje g-dina Enesa Bećirbašića na mjesto zamjenika ministra obrane BiH.

Ovaj zaključak članovi Zajedničke komisije usvojili su jednoglasno.

Zapisnik sačinila:
Dragica Hinić

Zamjenik privremenog predsjedatelja
Zajedničke komisije:
Šefik Džaferović